

متن کامل سخنرانی دکتر فریدون عباسی

رئیس سازمان انرژی اتمی

در

کنفرانس ایمنی هسته ای در وین

ریاست محترم آنتونیو گِری یو، وزراء و نمایندگان عالی رتبه، در ابتدا لازم می‌دانم همدردی و همدلی خود را با دولت و ملت ژاپن به خاطر حادثه غم‌انگیز زلزله و سونامی در ۱۱ مارچ ۲۰۱۱ ابراز دارم.

همچنین انتخاب جنابعالی به عنوان رییس کنفرانس حاضر را به حضورتان تبریک می‌گویم.

اطمینان دارم که با تجربه و مدیریت عالی شما این کنفرانس سرشار از دستاوردهای موفقیت‌آمیز خواهد بود.

به طور حتم هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران همکاری کاملی با شما خواهد داشت.

همچنین از گزارش مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص ایمنی هسته‌ای تشکر می‌نمایم.

آقای رئیس، کنفرانس وزراء در خصوص ایمنی هسته‌ای، فرصت مغتنمی است برای حمایت از تلاشهای جامعه جهانی در راستای نیل به یکی از مهمترین وظایف اساسنامه‌ای آژانس.

رشد جمعیت و نیاز روز افزون به غذا و بهداشت، علی‌الخصوص در کشورهای در حال توسعه، باعث حرکت به سمت بهره‌مندی بیشتر از انرژی هسته‌ای و استفاده بهتر از منابع رادیواکتیو برای مقاصد صلح‌آمیز شده است.

از اینرو نیاز به همکاری بین‌المللی در مورد چالش‌های مربوطه، از اهمیت بالایی برخوردار است.

مقوله ایمنی هسته‌ای، از چالش‌های بسیار مهم بوده و کشورهای به‌رمند از فناوری هسته‌ای، همگام با کشورهای دارای برنامه‌های هسته‌ای رو به توسعه، باید رویارویی با این چالش را در بالاترین اولویت کاری خود قرار دهند.

آقای رئیس، خانم‌ها و آقایان محترم، دولت‌های عضو آژانس عمیقاً در مورد حادثه فوکوشیما متأثر هستند.

حوادث رادیولوژیک تبعات بسیار مضر بر ارگانسیم‌های حیاتی و محیط زیست تحمیل می‌نماید.

با توجه به عمق و ابعاد این سانحه، مهمترین مسئله ارائه اطلاعات شفاف توسط دولت ژاپن است.

از آژانس انتظار می‌رود ارزیابی جامع و شفافی از وضعیت نیروگاه هسته‌ای فوکوشیما دای‌چی تهیه کرده، و آموزه‌های اکتسابی خود را در این مورد، به منظور پیشگیری حوادث مشابه ممکن‌الوقوع آتی و کاهش خطرات آن، در اختیار دول عضو قرار دهد. آژانس باید دول عضو را با تعیین گروه‌های کارشناسی، جهت کشف و تعیین موارد خطر آفرین در نیروگاه‌های اتمی یاری نماید. به طور مشخص پیشرفت هر برنامه کار آتی، تنها بر مبنای نتایج بررسی‌های عمیق و جامع از حادثه فوق‌الاشعار ممکن بوده و مشارکت فعال دول عضو را می‌طلبد.

آقای رئیس، جمهوری اسلامی ایران با تاکید بر نتایج حاصل از حادثه فوکوشیما، لزوم و نیاز همکاری میان آژانس و دول عضو دارای برنامه‌های مرتبط با نیروگاه‌های هسته‌ای را، برای ارتقای سطح آموزش و انتقال دانسته‌ها به بهره‌برداران و تنظیم‌کنندگان مقررات، مخصوصاً از کشورهای در حال توسعه، گوشزد می‌نماید چرا که هیچگاه وقوع، یا امکان وقوع حوادثی نظیر فوکوشیما یا چرنوبیل، مانع حرکت رو به گسترش دولت‌ها، در بهره‌مندی از حق مسلم استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای نبوده و نخواهد بود؛ بلکه تقویت موثر استاندارد‌های ایمنی هسته‌ای و همگانی بودن دانش به کارگیری آن را لازم می‌دارد.

جمهوری اسلامی ایران، از اینکه در شرایط کنونی، اطلاعات و دانسته‌های مرتبط با ایمنی هسته‌ای، با بهانه عدم افشای اطلاعات حساس، در انحصار تعداد محدودی از دولت‌ها قرار گرفته، و در نتیجه، حقوق مسلم مورد اشاره کشورهای در حال توسعه در این مورد مخدوش شده است، ابراز نگرانی می‌کند.

آقای رئیس، خانم‌ها و آقایان محترم ایمنی هسته‌ای، مسئله‌ای فنی و با ابعاد جهانی بوده و مستقیماً در ارتباط با حیات و سلامتی نوع بشر می‌باشد.

همانطور که حادثه فوکوشیما نشان داد، هرگونه کاستی در ایمنی هسته‌ای، می‌تواند تبعات گسترده و غیرقابل جبرانی برای جامعه جهانی داشته باشد.

از این روست که نمی‌بایست هیچ محدودیتی، از حیث تبادل اطلاعات و دسترسی به تجهیزات و سیستم‌های ایمنی، از جمله در برنامه‌های واکنش سریع وجود داشته باشد.

متأسفانه در دفعات متعدد، از شرکت کارشناسان و متخصصین ایرانی در کمیته‌ها و جلسات ایمنی هسته‌ای ممانعت بعمل آمده است.

ایمنی از ارکان بلامنازع اساسنامه‌ای آژانس می‌باشد.

آژانس به عنوان یکی از وظایف خود، می‌بایست «استانداردهای ایمنی برای حفظ سلامت و کمینه‌سازی خطر نسبت به حیات و اموال را تدوین و تصویب نماید.» (ماده ۶۱ اساسنامه) روشن است که استانداردسازی ایمنی هسته‌ای، در صورت عدم آگاهی دول عضو به عنوان مجریان این استاندارد‌ها، عملی و مثمر ثمر نمی‌باشد.

با این احوال، آژانس با عدم صدور اجازه برای حضور کارشناسان دول عضو در نشست‌های ایمنی هسته‌ای، در حقیقت خط بطلانی بر اهمیت دانش استانداردسازی کشیده، که این امر بر خلاف ماهیت وجودی آژانس است.

آقای رئیس، استناد مسئولان آژانس به قطعنامه‌سازی‌های غیر قانونی شورای امنیت سازمان ملل متحد برای تضييع حق ایران در شرکت در کمیته‌ها و اجلاس ایمنی هسته‌ای نیز امری نابجا است.

جمهوری اسلامی ایران بارها توضیح داده است که بر مبنای قواعد حقوقی از جمله اساسنامه آژانس و قرارداد پادمان، قطعنامه‌های شورای امنیت علیه ایران غیر قانونی و ناعادلانه است.

از این رو، هر گونه استفاده و رجوع آژانس به این قطعنامه‌ها، خلاف قانون و غیر قابل قبول می‌باشد.

حتی در همین قطعنامه‌های باطل، از جمله پاراگراف ۱۶ از قطعنامه ۱۷۳۷، مقوله ایمنی هسته‌ای، به دلیل ماهیت ویژه آن، به عنوان یک اصل، از عداد محدودیت‌های تحمیلی شورای امنیت علیه ایران خارج شده است.

بی‌تردید، همانطور که مقامات آژانس در این مورد ناتوان از تصریح بوده‌اند، در قطعنامه‌های ساختگی شورای امنیت هیچ چیز یافت نمی‌شود که تداخلی با حق حضور کارشناسان ایرانی نسبت به شرکت در کمیته‌ها و اجلاس ایمنی هسته‌ای آژانس داشته باشد. بانوان و آقایان همانطور که همه می‌دانند پروژه نیروگاه اتمی بوشهر در شرف راه اندازی است. اولویت ما، تامین کامل ایمنی هسته‌ای این نیروگاه قبل از راه اندازی می‌باشد.

آژانس با بررسی اقدامات اجرایی ایران بر مبنای استانداردهای موجود، ایمنی نیروگاه اتمی بوشهر را طی گزارشات متعدد، از جمله گزارش IRRS تایید نموده است. در سال گذشته بر اساس درخواست ایران، و به منظور بازدید فنی از واحد

شماره یک نیروگاه اتمی بوشهر، آژانس تیمی متشکل از تنظیم کنندگان ارشد مقررات ایمنی هسته ای از هفت کشور تشکیل داد.

این تیم از ۲۰ فوریه تا ۲ مارس ۲۰۱۰ در مرکز نظام ایمنی هسته ای ایران حاضر، و پس از انجام بازدید اعلام نمود که «متوجه نظام ایمنی ایران، و پاسخ گو بودن آن در قبال تاسیسات هسته‌ای با کارایی بسیار خوب و قوی شده‌ایم.»

امروز در کمال غرور و افتخار اعلام می‌کنیم که نیروگاه اتمی بوشهر، از استانداردهای ایمنی به روز، مانند سایر تاسیسات هسته‌ای دیگر در جهان برخوردار می‌باشد.

با این ترتیبات است که در حال حاضر، جمهوری اسلامی ایران، پیوستن به کنوانسیون ایمنی هسته‌ای، و امکان بهره‌مندی از منافع ممکن این معاهده، در تضمین هر چه بهتر ایمنی برنامه‌های صلح‌آمیز هسته‌ای را، در دستور کار قرار داده است. با سپاس از دقت و توجه شما